

Kurumlar Vergisi mükellefinin kendi ürettiği zirai ürünleri ticaret borsasına tescilinde vergilendirme hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 94-487
Tarih	05.11.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 94-487

05/11/2010

Konu : Kurumlar Vergisi mükellefinin kendi ürettiği zirai ürünleri ticaret borsasına tescilinde vergilendirme

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuzu, toptan patates, soğan satışı işi ile iştigal ettiğinizi, çeşitli bölgelerde bulunan üreticilerden müstahsil makbuzu ile %2 oranında tevkifat yaparak aldığınız ürünleri İstanbul Ticaret Borsasında tescil ettirdiğinizi; bundan sonra hem kiralayacağınız hem de şirketinize ait olan tarlalarda satışını yapacağınız ürünleri üreteceğinizi belirterek, bu durumda üretilen ürünün borsa tesciline esas olacak şekilde nasıl vergilendirilmesi gerektiği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu, ikinci fıkrasında ise; zirai faaliyetin; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle

nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcıları ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği, hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun, "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço ve zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıda sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almış olup, maddenin 11 inci bendiyle çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemeler üzerinden belirtilen oranlarda vergi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrası ile Maliye Bakanlığı zirai ürünlerin (işlenmiş olanlar dahil) alım satımına aracılık eden kuruluşlar ile ticaret borsalarını bu mahsullerin satın alınması sırasında yapılacak vergi tevkifatından müteselsilen sorumlu tutmaya, söz konusu ürünlerin satışı dolayısıyla yapılacak vergi tevkifatının hangi safhada yapılacağını her bir ürün için ayrı ayrı belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Bu yetkiye istinaden 15/09/1990 tarih ve 20636 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 4 numaralı bölümünde,

"

5590 sayılı Kanuna göre (18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 103 üncü maddesi ile 5590 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış olup, diğer mevzuatla 8/3/1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.) kurulmuş olan Ticaret Borsalarında borsada işlem gören zirai ürünlerin tescil ettirilerek çiftçi dışındaki kişi ve kuruluşlardan satın alınması halinde, borsada tescil ettirilerek satın alınan zirai ürünler için satın alanların müteselsil sorumluluğu bulunmamaktadır. Borsada tescil ettirilerek, çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden tevkif edilerek vergi dairelerine ödenmesi gereken vergiden, Borsalar, yöneticileri ve zirai ürünü satın alanlar müteselsilen sorumlu olacaklardır.

Öte yandan, bu Tebliğin 1, 2 ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların; çiftçi dışında kalan kişi, kurum ve kuruluşlardan, 5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan Ticaret Borsalarında tescil ettirilerek satın aldıkları zirai ürün bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve müteselsilen de sorumlu olmayacaklardır. Ancak; söz konusu zirai ürünlerle ilgili olarak daha önce çiftçiden satın alınması esnasında gelir vergisi tevkifatının yapılmamış olması halinde, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil

işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü Borsaya getirenler de müteselsilen sorumlu olacaklardır."

açıklamaları yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şirketinizce borsaya tescil için getirilen zirai ürünlerin daha önceki aşamalarda kimden alındığı bilinemeyeceğinden tevkifat yapılması gerekmekte olup, tevkifatın yapılmaması halinde tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammındantescil işlemini yapan borsalar ve şirketiniz müteselsilen sorumlu olacaktır. Borsaya tescil için getirilen ve şirketiniz tarafından üretileceği ifade edilen zirai ürünlerin ürün bedeli üzerinden yapılması gereken gelir vergisi tevkifatı aranmadan tescili ise; ancak borsanın şirketinizle birlikte müteselsil sorumluluğu yüklenmesi halinde mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Grup Müdürü V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026